

شهر وند الکترونیک

تهیه و تنظیم : نسرين اسکویی

جلسه اول

<http://www.nasrinoskuie.ir>

مقدمه

● شهروند الکترونیک کیست؟

بر اساس استاندارد ، شهروند الکترونیک کسی است که از حداقل دانش لازم در مورد مفاهیم پایه فناوری اطلاعات و ارتباطات برخوردار است و همچنین توانایی برقراری ارتباط با اینترنت و ارسال و دریافت پیام های الکترونیکی از طریق پست الکترونیک (**Email**) را دارد و نیز اطلاعات ، خدمات و نرم افزار های مورد نیاز خود را از اینترنت جستجو میکند.

● چنین فردی باید نسبت به تأمین امنیت شخصی و خانواده در برابر آسیب های اینترنتی آگاهی داشته باشد و بتواند امور مختلف زندگی خود را تا حد امکان از طریق شبکه های اینترنتی انجام دهد.

● پیام پنهان در استاندارد شهروند الکترونیکی این است : به زودی اگر یک شهروند الکترونیک نباشید، اساساً شهروند به حساب نمی آید. بنابراین تمام کسانی که می خواهند در عصر حکمرانی اطلاعات، زندگی موفق داشته باشند، نیازمند فراگیری مهارت های لازم در فناوری اطلاعات هستند.

● شهروند الکترونیک در مقایسه با شهروند سنتی زندگی مدرن تری را تجربه میکند، برای زندگی در عصر ارتباطات و اطلاعات اعتماد به نفس بیشتری دارد و با توانایی بیشتری از حقوق شهروندی خود دفاع میکند. صرفه جویی در وقت و هزینه ها با توجه به انجام بسیاری از کارها بدون نیاز به خروج از منزل یا محل کار و همچنین کاهش هزینه های تردد شهری و بین شهری، از دیگر مزایای شهروند الکترونیک است. فراگیری مهارت های شهروند الکترونیکی، توانایی استفاده از فناوری های ارتباطی نوین را در شهروندان افزایش می دهد و به این ترتیب آنها را برای استفاده از تسهیلات و خدمات دولت الکترونیک آماده می سازد. کاهش فطرات ناشی از تردهای زاید درون شهری و برون شهری از قبیل تصادفات، رانندگی، سرقت و...، توانایی کنترل منطقی دسترسی فرزندان به اینترنت، کاهش ترافیک و به تبع آن آلودگی هوا و توانایی انجام خریدهای راحت تر و بهتر از دیگر تسهیلاتی است که با تحقق دولت الکترونیک و شهروند الکترونیک می توان به آن دست یافت.

● شهر الکترونیکی ما را از دنیای تک بعدی شهرهای سنتی و امروزی فارغ کرده و به دنیای جدیدی راهنمایی خواهد کرد، دنیایی دوبعدی که دستاورد فناوری های نوین اطلاعات و ارتباطات می باشد. در گذر این زمان و در این حرکت روبه جلوی فناوری ما در آینده ای نه چندان دور دنیای سه بعدی را شاهد خواهیم بود که حتی تصور آن در حال حاضر برایمان ناممکن است. بسیاری از فعالیت هایی که در شهرهای عادی انجام می شود قابلیت پیاده سازی و اجرا در شهر الکترونیکی را دارد و به جرأت می توان گفت که این فعالیت ها در شهرهای الکترونیکی بسیار راحت تر از نمونه های فیزیکی آن خواهد بود.

● در ادامه چند نمونه از این فعالیت ها را نام میبریم :

فعالیت های قابل اجرا در شهر الکترونیک

- ۱- فعالیت های اداری: مانند ثبت اسناد و املاک، درخواست گذرنامه و غیره.
- ۲- فعالیت های بانکی: پرداخت قبوض، برداشت پول از حساب، انتقال پول، اعلام وصول و برگشت چک و غیره.
- ۳- فعالیت های تفریحی: خرید و فروش کالا، موسیقی، فیلم، خرید بلیت هتل ها و هواپیماها و غیره.
- ۴- فعالیت های تفریحی: بازی های رایانه ای، بازدید از موزه ها و پارک ها، انجام مسافرت های مجازی و غیره.
- ۵- فعالیت های علمی: انجام تحقیقات علمی، جست و جوی مقالات علمی، استفاده از منابع کتابخانه ها، انتشار و چاپ کتاب های الکترونیکی و غیره.

۶- دریافت اطلاعات: شامل اخبار، روزنامه ها، نشریات، تراژیک شهری، ساعات ورود و خروج قطارها و غیره بدون خارج شدن از منزل و یا محل کار.

۷- فعالیت های آموزشی: ثبت نام و رفتن به کلاس های مجازی و امتحانات مجازی، کسب مدارک معتبر بین المللی و غیره.

۸- فعالیت های گردشگری: رزرو بلیت و هتل، رزرو اتومبیل در مقصد، انتخاب بهترین شهرها و مکان های تاریخی و مسافرتی برای گردشگری و غیره.

۹- فعالیت های درمانی: مراجعه به پزشک و دریافت دستورالعمل های درمانی و پزشکی، مشاوره با پزشک خانواده بدون نیاز به حضور فیزیکی در مطب و غیره.

۱۰- فعالیت های تصمیم گیری: انتخاب بهترین مکان برای مسافرت با توجه به وضعیت رزرو هتل ها و قطارها، انتخاب بهترین مسیر برای رفتن به نقطه ای دیگر از شهر و غیره.

اهداف شهر الکترونیک

● هدف اصلی در شهر الکترونیکی، ارائه خدمات با کیفیت و با قیمتی مناسب به همگان است. ایجاد محیط مناسب برای ارتقاء سطح زندگی، کسب و کار، فراهم نمودن محیط دسترسی برخط (به جای نگهداشتن شهروندان در صف!) برای دسترسی به اطلاعات و خدمات شهری، ارتقاء کمیت و کیفیت خدمات آژانس های شهری، افزایش تولید ناخالص داخلی و افزایش درآمدها، یکپارچگی کلیه واحدهای شهری و نیز صرفه جویی در هزینه از جمله اهداف شهر الکترونیکی است .

● بنابراین می توان مهمترین اهداف شهر الکترونیکی را به صورت زیر برشمرد:

- ۱- ارائه خدمات بهتر: ارائه خدمات به صورت راحت تر و قابل اعتماد، با صرف هزینه های کمتر و کیفیت و ارزش بالاتر.
- ۲- تأثیر مثبت در قیمت و کارایی خدمات: ارائه اطلاعات و خدمات بهتر و ارزان تر به استفاده کنندگان و عوارض دهندگان.
- ۳- مشارکت بیشتر مردم در امور شهری: آسان تر کردن امکان مشارکت کسانی که تمایل دارند در کارها نقش داشته باشند.
- ۴- ارائه و به کارگیری روش های مناسب برای اداره جامعه: حمایت از جامعه علمی از طریق ایجاد نوآوری و بازآفرینی در بخش شهری.

ویژگی های شهر الکترونیک فوب

یک شهر الکترونیکی فوب آن است که بتواند به آسانی در دسترس همگان قرار گرفته و با روشی ساده خدمات خود را ارائه نماید. بر فی از مشفصه های یک شهر الکترونیکی فوب عبارت است از:

۱- استفاده آسان کاربران: یک شهر الکترونیکی فوب باید بتواند با به کارگیری ابزار مناسب سفت افزاری، نرم افزاری و ارتباطی به آسانی ارتباط مردم را به خدمات شهری برقرار نماید.

۲- در دسترس همگان باشد: خدمات شهر الکترونیکی باید از طریق سایت در منزل، محل کار، کارخانه، کتابخانه و ... در هر زمانی در دسترس همه افراد جامعه با هر درآمدی باشد.

۳- حریم فصوصی و امن: باید استانداردها در آن به گونه ای پیش بینی شود که حریم فصوصی و امنیت مردم شهر و کاربران تضمین شده باشد.

۴- نوآور و با فروبی ملموس: باید از جدیدترین و پیشرفته ترین فناوری ها استفاده کند، تا سرعت و پاسخ سیستم همواره رو به افزایش بوده و فروبی آن برای مردم قابل لمس باشد.

۵- تعاملی باشد: باید اندیشه عموم مردم در آن اثر داشته باشد، تا بخش های خصوصی، سازمان های غیر انتفاعی، محققان و حتی مردم عادی نیز بتوانند با شهردار و مسؤلان شهری به صورت دوطرفه برای بالا بردن کیفیت خدمات شهری هم اندیشی کنند.

۶- کم هزینه باشد: سیستم های خدمات الکترونیکی و برخط در یک شهر الکترونیکی باید به گونه ای طراحی شوند که مردم پول زیادی بابت دریافت خدمات ندهند و شهر هم از پس هزینه های سفت افزاری و نرم افزاری برای توسعه خدمات الکترونیکی برآید.

۷- انتقال فناوری با دقت انجام شود: در مواقعی که تغییر فناوری تأثیر جدی در سیستم می گذارد انتقال سیستم های شهر الکترونیکی از وضع قدیم به جدید باید به دقت انجام شود، تا کاربر هنگام مواجهه با فناوری جدید دچار مشکل نشود.

ویژگی های اساسی شهر الکترونیک

◎ هدف شهر الکترونیکی ارائه خدمات بهتر، با هزینه کمتر و اثر بخشی بیشتر است. ولی نمی توان استاندارد مشخصی، برای سایر ویژگی های آن معرفی کرد. زیرا هر شهری می تواند با توجه به نیازهای جامعه خودش، نظام شهر الکترونیکی را پایه ریزی کند.

۱- **کوچک بودن:** شهر الکترونیکی نباید بیش از حد گسترده باشد تا بتواند از اتلاف نیروی انسانی و سرمایه جلوگیری کند. بنابراین بهتر است شهرهای الکترونیکی بزرگ به شهرهای محلی کوچک تر تقسیم شوند.

۲- **اخلاقی بودن:** شهر الکترونیکی باید مقید به اخلاق الکترونیکی بوده و حریم اطلاعات خصوصی شهروندان را حفظ نماید.

۳- **پاسفگو بودن:** شهر الکترونیکی باید نسبت به فعالیت اجتماع، اقتصادی و سیاسی که انجام می دهد، پاسفگو باشد. یعنی شرایطی فراهم شود که شهروندان بتوانند تا حد امکان از روند پیشرفت این فعالیت ها آگاهی های لازم را کسب کنند.

۴- **مسئولیت پذیر بودن:** شهر الکترونیکی باید در صورت بروز مشکلاتی ناشی از فعالیت های خود (در هر حوزه ای) به مردم شهر پاسفگو باشد.

۵- **شفاف بودن:** شهر الکترونیکی باید در رابطه با امور شهروندان موضع شفافی داشته باشد.

آمادگی اینترنتی برای ورود به شهر الکترونیک

- ◎ قبل از اینکه برنامه مفصل و پیچیده شهر الکترونیکی اجرا شود، بهتر است ابتدا از سطح آمادگی شهر برای انجام چنین پروژه‌های مطلع بود. آمادگی الکترونیکی، درجه آمادگی شهر را برای مشارکت در استفاده و توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در جهت رسیدن به جامعه اطلاعاتی جهانی نشان می‌دهد. در مورد بعضی از نواحی و به خصوص مناطق محروم که مردم به سفتی می‌توانند خود را با فناوری اطلاعات و ارتباطات و کاربردهای آن تطبیق دهند درجه آمادگی الکترونیکی حداقل لازم است.
- ◎ پنج محوری که معمولاً برای تشخیص آمادگی الکترونیکی و ارزیابی ایجاد شهر الکترونیکی مورد توجه قرار می‌گیرد عبارتند از:

۱- زیرساخت‌ها

۲- منابع انسانی

۳- اراده دولت و حاکمیت شهری

۴- قوانین و مقررات

۵- بودجه و منابع مالی

۱- زیر ساخت ها

● در شهر الکترونیکی، مؤلفه های مفتلفی در مورد زیرساخت مطرح می شود. مهم ترین مؤلفه مرتبط ، زیرساخت ارتباطی و شبکه های انتقال داده (اینترنت، فطوط فیبر نوری، سیستم های انتقال داده به صورت باسیم و بی سیم و ...) است. علاوه بر این، وضعیت صنعت رایانه (از نظر سخت افزار و نرم افزار) نیز در این بخش مورد توجه قرار می گیرد.

به طور فاصله، فاکتورهای مورد توجه در این محور عبارت اند از:

- ۱- تعداد فطوط تلفن ثابت.
- ۲- تعداد مشترکین تلفن همراه.
- ۳- وضعیت شبکه ارتباطی کل کشور از نظر اتصال به اینترنت (فیبر، ماهواره).
- ۴- کیفیت و فزیرب اطمینان شبکه های ملی و بین المللی.
- ۵- نوع تجهیزات دسترسی به اینترنت، سرعت فطوط.
- ۶- تعداد کاربران اینترنت پر سرعت و اتصال با شماره گیری تلفن.
- ۷- تعداد افرادی که به صورت روزانه از اینترنت استفاده می کنند.

- ۸- پهنای باند اینترنت در کل کشور، دریافت و ارسال.
- ۹- تعداد کامپیوترهای شخصی (PC) موجود به ازاء هر ۱۰۰۰ نفر.
- ۱۰- تعداد PC در منزل، دانشگاه، اداره ها و مدارس.
- ۱۱- قیمت استفاده از اینترنت، هزینه رایانه و تجهیزات جانبی.
- ۱۲- تعداد ICP ها^۱، ISP ها^۲ و ASP ها^۳.
- ۱۳- تعداد مراکز داده و نقاط اتصال به فیبر نوری و اینترنت ماهواره ای.
- ۱۴- تعداد افرادی که از کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات به صورت روزانه استفاده می کنند.

- ۱- ICP مفف کلمات Internet Content Provider است و به شرکت هایی اطلاق می شود که در کنار شرکت دیتا دروازه های اصلی ورود اطلاعات به داخل کشور هستند و در واقع پهنای باند مورد نیاز شرکت های ارایه دهنده خدمات اینترنتی (ISP) را تامین می کنند.
- ۲- ISP مفف کلمات Internet Service Provider یعنی شرکت خدمات سرویس های اینترنت است. یک ISP توسط یک خط تلفن از شرکت مخابرات و یا امکانات ماهواره ای می تواند اینترنت را به User فود سرویس دهد.
- ۳- ASP مفف کلمات Active Server Pages می باشد برنامه ای است که درون IIS اجرا می شود. IIS نیز مفف کلمات Internet Information Services می باشد و IIS یکی از اجزاء سیستم عامل ویندوز است.

علاوه بر این موارد، لازم است که در فصول بعضی از واژگان در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات توضیح روشن و تعریف شفاهی وجود داشته باشد تا در ارزیابی میزان آمادگی شهر الکترونیکی اشکالی رخ ندهد.

۱- به کسانی که در طول هفته چندین نوبت اینترنت استفاده می کنند کاربر اینترنت می گویند.

۲- درصد مردم علاقمند به استفاده از اینترنت (افرادی هستند که در حال حاضر مشکل پرداخت هزینه تجهیزات رایانه ای و اینترنت را دارند ولی، نسبت به استفاده از خدمات شهر الکترونیکی علاقمند هستند و در صورتی که از سوی شهر امکاناتی در اختیار داشته باشند، از آن استفاده می کنند).

۳- درصد کسانی که ترجیح می دهند از تلفن بیشتر از اینترنت استفاده کنند.

۴- درصد کسانی که ترجیح می دهند از اینترنت بیشتر از تلفن استفاده کنند.

۵- درصد کسانی که تنها به دلیل هزینه از اینترنت استفاده نمی کنند.

۶- درصد کسانی که علاقه دارند به جای یارانه به نان، به علم و دسترسی به اینترنت تعلق بگیرد.

۷- درصدی از کاربران اینترنت که به صورت واقعی از اینترنت برای انجام کار امور روزانه از آن استفاده می کنند.

۸- درصد محیط های کسب و کار که دارای اینترنت هستند.

۹- درصد محیط های کسب و کار که به صورت برخط فروش داشته و یا سرویس و خدمات بعد از فروش خود را از طریق اینترنت ارائه می دهند.

طرح چنین سؤالاتی و تحقیق پیرامون آنها، فضای لازم برای ایجاد زیرساخت مناسب در یک شهر الکترونیکی را معرفی می کند.

۲- منابع انسانی

منابع انسانی در توسعه شهر الکترونیکی نقش مهمی دارند. لازم است که این امر موهم در برنامه ریزی ها مورد توجه قرار گیرد. هم اکنون، بسیاری از کشورهای توسعه یافته در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات دچار کمبود نیروی انسانی متخصص هستند. کشورهایی مانند هندوستان با تربیت نیروی انسانی متخصص در این زمینه از فرصت های فوپی برخوردار شده اند. همپنین، مردمی که باید از شهر الکترونیکی استفاده کنند نیز باید با فرمات برفط این پدیده آشنا شوند. به عبارت دیگر، تربیت شهروندان الکترونیکی یکی از اصلی ترین نیازهای توسعه شهر الکترونیکی است. آموزش افراد متخصص و مردم عادی، بخشی از برنامه توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و کاربردهای آن مانند شهر الکترونیکی به شمار می رود. دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی شهری می بایست (در کنار مراکز آموزشی بخش فصوصی) بتوانند نیروی متخصص مورد نیاز جامعه را تربیت و تأمین نمایند. فرهنگ سازی با هدف به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و استفاده از فرمات شهر الکترونیکی بخش دیگری از نیاز جامعه اطلاعاتی امروز است که رسانه های گروهی باید در راستای آن تلاش و برنامه ریزی کنند. از آنجا که میزان استفاده از کامپیوتر و اینترنت در میان مردم عادی در کشورهای کمتر توسعه یافته بسیار کم است، از طریق فرهنگ سازی می توان مردم را متوجه ارزش این پدیده نمود. دلایل مفلغی وجود دارد که کاربردهای فناوری اطلاعات در بعضی از کشورها توسعه فوپی نداشته است، برفی از این دلایل عبارتند از:

۱- تعداد کمی از مردم عادی صاحب کامپیوتر شفصی (PC) هستند.

۲- کمبود دسترسی به مراکز فرمات کرایه رایانه و مراکز ارائه فرمات اینترنت و عدم آشنائی مردم از وجود چنین مراکز.

- ۳- قیمت گران دسترسی به اینترنت و هزینه رایانه.
- ۴- کمبود آموزش آشنایی مقدماتی عمومی مردم به رایانه و اینترنت از طریق رسانه های گروهی.
- ۵- محدود نمودن بعضی از کارکنان به استفاده از رایانه و اینترنت به صورت رسمی در محیط کار.
- ۶- محدود بودن سرعت اینترنت به فصول در محیط های کاری که از طریق شماره گیری است.
- ۷- رسمی نبودن استفاده از اینترنت در محیط های کاری و اجباری نبودن استفاده از پست الکترونیکی در محیط کاری.
- ۸- اتصال کم به اینترنت و کافی نبودن تعداد رایانه در مدارس.
- ۹- مشخص نبودن برنامه های اصولی برای تأمین رایانه و دسترسی اینترنت مدارس (ابتدائی، راهنمایی و دبیرستان).
- ۱۰- کمبود محتوای آموزشی قابل عرضه بر روی شبکه مدارس.
- ۱۱- پایین بودن درصد استفاده کنندگان از اینترنت در سنین بالا.
- ۱۲- فقدان متخصص و کاربر حرفه ای فناوری اطلاعات و ارتباطات.
- ۱۳- مهاجرت افراد حرفه ای در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات به کشورهای توسعه یافته.
- ۱۴- عدم امنیت.
- ۱۵- کم بودن پهنای باند دسترسی به خدمات اینترنت و کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات.

۳- اراده دولت و حاکمیت شهری

اراده دولت و حاکمان شهرها در توسعه زیرسافت، مدیریت و هدایت کلان توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و شهر الکترونیکی نقش اساسی دارد. تجربه شهرهای الکترونیکی موفق نشان می دهد که موفقیت آنها در این زمینه به حمایت بی دریغ سران آن شهرها و همپنین، عزم و اراده دولت بستگی مستقیم داشته است. (به عنوان مثال، در امارات متحده عربی که هدایت و مدیریت توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات به عهده آقای شیخ محمد است و یا در کشور مالزی که آقای ماهاتا محمد پرچم دار توسعه کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات است موفقیت های بسیاری حاصل آمده است.) اما در ایران عزم، اراده و حمایتی وجود نداشته و ندارد. حتی رسانه های جمعی نیز در توسعه فرهنگی این پدیده فعالیت جدی نداشته اند .

بعضی از عوامل موفقیت شهر الکترونیکی عبارتند از:

۱- عزم، اراده، تعهد و انگیزه بالاترین مسئول کشور، در توسعه مناسب فناوری اطلاعات و ارتباطات و کاربردهای آن مانند شهر الکترونیکی اهمیت زیادی دارد. شهر الکترونیکی زمانی موفق خواهد شد که بالاترین مسئول شهر در رأس آن قرار گرفته و حمایت و پشتیبانی در بالاترین سطح امکان پذیر باشد.

۲- استراتژی یا سند راهبردی و سیاست توسعه به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در شهر الکترونیکی باید طراحی و تدوین شود.

۳- شهر الکترونیکی باید به گونه ای طراحی شود که آگاه سازی مردم و فرهنگ سازی را جزء مسائل محوری و جدی بدانند و آن را توسعه دهد.

- ۴- درصد کمی از مردم آمادگی پرداخت هزینه های خدمات شهر الکترونیکی را دارند. مسئولان شهر باید این موضوع را در نظر داشته باشند و نظارت بر تعرفه خدمات را بر عهده بگیرند. همچنین، شرایطی را فراهم کنند تا بعضی از خدمات به صورت رایگان در خدمت بخش هایی از جامعه قرار گیرد.
- ۵- اولویت بندی خدمات شهری و حاکمیتی باید با برنامه ریزی در دستور کار شهر قرار گیرد و بالاترین مقام مسئول شهری بر اجرای درست آن نظارت داشته باشد.
- ۶- سیاست ارتباطی مراکز ارائه خدمات اینترنت و پهنای باند مجاز در شهر، اتصال به ماهواره و نسل مجاز تلفن همراه و سایر فناوری های ارتباطی باید مشخص باشد.
- ۷- سیاست پیاده سازی شهر الکترونیکی باید بر اساس یک مدل علمی انجام شود و برنامه ریزی اجرایی آن کاملاً مشخص باشد.
- ۸- استفاده از کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در مسیر توسعه شهر الکترونیکی باشد.
- ۹- شهروندان دارای امضای الکترونیکی باشند تا از نظر امنیت دسترسی به داده ها و نقل و انتقالات و بوجه مالی نگرانی نداشته باشند.
- ۱۰- توجه به استانداردهای امنیتی بین المللی در رده های مختلف شهر الکترونیکی دیده شود.

۴- قوانین و مقررات

توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و شهر الکترونیکی به عنوان یک کاربرد آن نیاز به قوانین خاص خود دارد. در کشورهای کمتر توسعه یافته، اغلب قوانین و مقررات توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و کاربردهای آن توسط نهادها و سازمان های غیر مسئول و غیر مرتبط صادر می شوند.

در بعضی از کشورها، با تهیه قوانین و مقررات ویژه، حمایت از بخش خصوصی در اولویت اهداف ملی توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و شهر الکترونیکی قرار گرفته است. قوانین و مقررات در هر کشوری می تواند متناسب با وسعت توسعه کاربردهای فناوری اطلاعات متفاوت باشد.

به عنوان مثال، در کشور مصر (بر اساس قانون) اینترنت رایگان است. به همین دلیل، در صورت تأسیس شهر الکترونیکی در آن کشور، هزینه اینترنت ندارد. در آمریکا نیز با توجه به اولویت تجارت الکترونیکی بیشتر از ۱۱ قانون در رابطه با این نوع از تجارت وجود دارد.

قانون امضاء الکترونیکی، قانون کارت های اعتباری، قانون پرایم اینترنتی و رایانه ای در بسیاری از کشورهای جهان از جمله ایران وجود دارد که میزان آنها در هر کشوری بستگی به نیاز است. تاکنون در ایران، چندین قانون در حوزه توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات به تصویب رسیده است که مهم ترین آنها عبارتند از:

- ۱- قانون تجارت الکترونیکی و امضاء الکترونیکی تهیه شده توسط وزارت بازرگانی و مصوب مجلس شورای اسلامی.
- ۲- دستور العمل و قوانین مربوطه به مدیریت ICP ها و ISP ها توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات.
- ۳- قوانین شهر الکترونیکی توسط نهاد ریاست جمهوری.
- ۴- قانون برایم رایانه ای توسط قوه قضاییه.

حال، در صورتی که یک سیستم مشخص مسئولیت تهیه قوانین و مقررات در این حوزه را بر عهده بگیرد به طور قطع، مشکلات کمتری در مرحله اجرایی به وجود می آید.

۵- بودجه و منابع مالی

توسعه شهر الکترونیکی نیاز به سرمایه‌گذاری و تأمین منابع مالی طولانی مدت توسط شهر و بخش خصوصی را دارد. در بسیاری از شهرهای الکترونیکی جهان، سرمایه‌گذاری‌های زیادی در این فصول انجام شده است.

به عنوان مثال، تا سال ۲۰۰۲ میلادی در آمریکا ۴۴۴ میلیارد دلار، در اروپای غربی ۳۰۰ میلیارد دلار و در ژاپن ۱۲۸ میلیارد دلار در زمینه توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات سرمایه‌گذاری شده است. در سال ۲۰۰۵ میلادی نیز به ترتیب ۲۵۰۰ و ۲۰۰۰ دلار در کشورهای سوئیس و انگلستان بابت سرانه توسعه فناوری اطلاعات هزینه شده است.

هزینه‌های انجام شده معمولاً صرف به روز رسانی سیستم‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات شهر الکترونیکی می‌شود. متأسفانه کشورهای کمتر توسعه یافته در این زمینه سرمایه‌گذاری مناسبی ندارند. از سال ۲۰۰۳ میلادی که برای اولین بار مباحث جامعه اطلاعاتی در سطح سران کشورهای جهان (در ژنو) آغاز شد، علاوه بر ارزیابی موارد فوق (به منظور بررسی آمادگی الکترونیکی) معیار جدیدی تحت عنوان بررسی وضعیت جامعه اطلاعاتی در کشورها مطرح و شافص‌های مختلفی برای اندازه‌گیری این معیار معرفی شده که باید آنها را در نظر گرفت. به طور کلی، بحث آمادگی الکترونیکی در ایجاد شهر الکترونیکی از اهمیت زیادی برخوردار است و دقت در آن ضرورت بسیاری دارد.

الزامات شهر الکترونیک

- در ایجاد شهر الکترونیک ، ایجاد موارد زیر الزامی است :
- دولت الکترونیک
- تجارت الکترونیک
- آموزش الکترونیک

پایان جلسه اول